

Problematika smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti (BEPS) - inicijativa OECD

Ivan Čevizović

A red triangle graphic is located in the bottom right corner of the slide, pointing towards the left.

Pozadina BEPS-a

- ⦿ Prevelika primjena agresivnoga poreznog planiranja
 - > erozija porezne osnovice i (re)alokaciju dobiti multinacionalnih društava
 - > korištenje poreznih oaza
- ⦿ financijska kriza je bila „okidač” za preispitivanje pravednosti plaćanja poreza
 - > multinacionalke su prozivane da ne plaćaju porez
 - > Sainsbury, Google, Amazon, Starbucks, Tesco, itd.

Što je BEPS?

- ◉ *Base erosion and profit shifting*
- ◉ odnosi se na strategije poreznog planiranja koje koriste multinacionalna društva
 - > iskorištavaju praznine i neusklađenosti u poreznim pravilima kako bi izbjegle plaćanje poreza
- ◉ veće oslanjanje zemalja u razvoju na porez na dobit znači da oni nesrazmjerno pate od BEPS
- ◉ godišnje se gubi oko 240 milijardi USD poreza
- ◉ inkluzivni okvir za BEPS
 - > 140 država

Što je BEPS?

- ◎ 15 mjera
 - > rješavanje problema izbjegavanja plaćanja poreza
 - > poboljšanje koherentnosti međunarodnih poreznih pravila
 - > osiguravanje transparentnijeg poreznog okruženja

Mjere

1. Digitalna ekonomija
2. Hibridne neusklađenosti
3. Pravila o kontroliranim društvima
4. Pravila za odbitak kamata
5. Štetna porezna praksa (transparentnost i supstanca)
6. Sprječavanje zlouporabe ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja
7. Spriječavanje fiktivnog izbjegavanja statusa PJ
8. Razviti pravila TC za sprečavanje BEPSa za nematerijalnu imovinu
9. - za rizike i kapital
10. - za visoko rizične transakcije
11. Izrada metodologije izvješća i ekonomske analize
12. Pravila protiv agresivnog poreznog planiranja
13. Dokumentacija o TC
14. Mehanizmi za rješavanje sporova (efikasniji)
15. Multilateralni instrument za ugovore

Pet područja

- ⦿ Poteškoće uz digitalnu ekonomiju (izravni i neizravni porezi)
 - > mjera 1
- ⦿ Uklanjanje dvostrukog neoporezivanja
 - > neusklađenosti (mjera 2)
 - > jača pravila protiv zlouporabe ugovora (3,4)
 - > štetna porezna konkurencija (5)
- ⦿ Ažuriranje vodiča za TC i OECD modela Ugovora
 - > mjere 6, 7, 8, 9 i 10
- ⦿ Pобоljšanje prikupljanja podataka za analize
 - > mjere 11,13 i 14
- ⦿ Razvoj mehanizme za rano utvrđivanje štetnog poreznog planiranja
 - > mjera 12
- ⦿ Multilateralni instrument za implementaciju mjera
 - > mjera 15

CBC izvještaji

- ◉ Direktiva Vijeća (EU) 2016/881
 - > izmjena Direktive 2011/16/EU
- ◉ Zakon o administrativnoj suradnji u području poreza
 - > NN 115/16, 130/17, 106/18, 121/19

Obveznici

- obveznici podnošenja izvješća po državama za skupinu multinacionalnih poduzeća
 - > ukupni konsolidirani prihod skupine prelazi iznos od 750 milijuna eura
- krajnja matična društva ili drugi sastavni subjekti skupine multinacionalnih poduzeća koji su u svrhu oporezivanja rezidenti Republike Hrvatske

Europska unija

- ◉ Common Consolidated Corporate Tax Base
- ◉ ATAD je europski odgovor na BEPS
 - > *Anti Tax Avoidance Directive*
 - > Direktiva Vijeća (EU) 2016/1164
 - > Direktiva Vijeća (EU) 2017/952
 - > uvodi opće pravilo za suzbijanje zlouporabe
 - > uvodi četiri specifična pravila protiv izbjegavanja plaćanja poreza
 - pravilo o ograničenju kamata
 - izlazno oporezivanje
 - pravilo o kontroliranim inozemnim društvima
 - hibridna neusklađenost

Republika Hrvatska

- ◉ Opća pravila
- ◉ Pravilo o ograničenju kamate
- ◉ Pravilo o kontroliranim inozemnim društvima
- ◉ Izlazno oporezivanje
- ◉ Hibridne neusklađenosti
- ◉ Neusklađenost rezidentnosti

Opća pravila

- ⊙ Opći porezni zakon (NN 115/16 do 42/20)
 - > Gospodarski pristup
 - porezne činjenice utvrđuju se prema njihovoj gospodarskoj biti
 - > Prividni pravni poslovi
 - osnova za utvrđivanje porezne obveze je prikriveni pravni posao
 - > Korištenje poreznih pogodnosti protivno svrsi zakona
- ⊙ Zakon o porezu na dobit (NN 177/04 do 138/20)
 - > neautentični aranžmani
 - nisu osnovani radi valjanih komercijalnih razloga koji odražavaju gospodarsku stvarnost
 - osnovani su radi utaje ili izbjegavanja poreza
 - > Aranžman
 - bilo koja poslovna transakcija, aktivnost, shema, sporazum, obveza ili događaj, a može se sastojati od više mjera ili dijelova

Pravilo o ograničenju kamate

- Porezni obveznik kao porezno priznati rashod može utvrditi prekoračene troškove zaduživanja nastale u poreznom razdoblju samo do
 - > 30% dobiti prije kamata, poreza i amortizacije (EBITDA) ili
 - > 3.000.000,00 EUR ako se tako dobije veći iznos
- Neto pristup
- Prijenos tri slijedeća razdoblja
- Izuzetak dugoročni javni infrastrukturni projekti

Pravilo o kontroliranim inozemnim društvima

- Kontrolirano inozemno društvo
 - > čija dobit ne podliježe porezu ili je neoporeziva u toj državi ako
 - > sam porezni obveznik ili zajedno s povezanim osobama sudjeluje izravno ili neizravno s više od 50% glasačkih prava ili je izravni ili neizravni vlasnik više od 50% kapitala ili ostvaruje pravo na primitak više od 50% dobiti tog subjekta
 - > stvarni porez na dobit koji je subjekt ili stalna poslovna jedinica platila u inozemstvu (drugoj državi članici) manji je od razlike između poreza na dobit koji bi se naplatio subjektu ili stalnoj poslovnoj jedinici prema Zakonu i stvarnog poreza na dobit koji je subjekt ili stalna poslovna jedinica platila

Pravilo o kontroliranim inozemnim društvima

- Ako se subjekt ili stalna poslovna jedinica smatra kontroliranim inozemnim društvom porezni obveznik je dužan u poreznu osnovicu uključiti neraspodijeljenu dobit subjekta ili stalne poslovne jedinice koja proizlazi iz sljedećih kategorija prihoda
 - > kamata ili drugog prihoda od financijske imovine
 - > naknada za licencije ili bilo kojeg drugog prihoda od intelektualnog vlasništva
 - > dividende, udjela u dobiti i prihoda od raspolaganja dionicama ili udjelima
 - > financijskog leasinga
 - > osiguranja, bankarstva i ostalih financijskih djelatnosti
 - > od prodaje i usluga, nastalih od robe i usluga nabavljenih od povezanih društava i prodanih povezanim društvima, s malo ili nimalo dodane gospodarske vrijednosti

Pravilo o kontroliranim inozemnim društvima

- ne primjenjuje se ako kontrolirano inozemno društvo obavlja znatnu gospodarsku djelatnost s pomoću osoblja, opreme, imovine i zgrada, što se potvrđuje relevantnim činjenicama i okolnostima
- izuzeća
 - > prihodi čine jednu trećinu ili manje od jedne trećine ukupnih prihoda subjekta ili stalne poslovne jedinice
 - > financijska društva ne smatraju se kontroliranim inozemnim društvima ako jedna trećina ili manje od jedne trećine prihoda proizlazi iz transakcija s poreznim obveznikom ili njegovim povezanim društvima
- izuzeća se ne primjenjuju kada se subjekt ili stalna poslovna jedinica nalazi u državama koje se nalaze na EU popisu nekooperativnih jurisdikcija u porezne svrhe

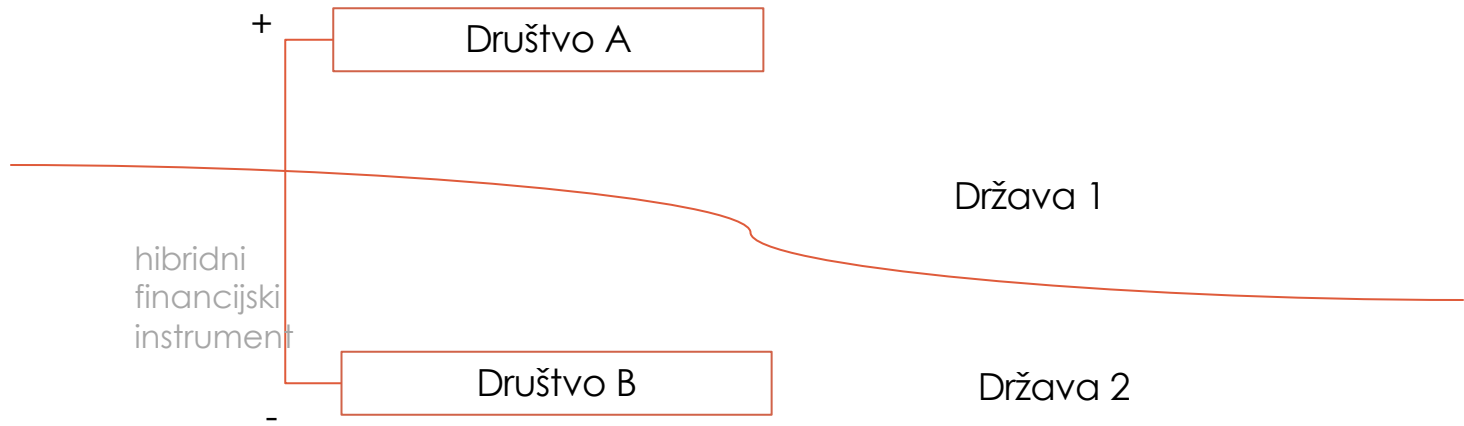
Izlazno oporezivanje

- ◉ U poreznu osnovicu ulazi razlika između tržišne vrijednosti imovine i njezine vrijednosti utvrđene za potrebe oporezivanja kada prenosi
 - > imovinu u svoju stalnu poslovnu jedinicu u drugoj državi
 - > imovinu iz stalne poslovne jedinice u svoje sjedište ili drugu stalnu poslovnu jedinicu u drugoj državi
 - > poslovanje stalne poslovne jedinica u drugu državu
- ◉ Primjenjuje i porezni obveznik kada prenosi svoju poreznu rezidentnost u drugu državu
 - > ne primjenjuje se ako je imovina određena za vraćanje u roku 12 mjeseci ili se prenosi imovina koja se odnosi na financiranje vrijednosnih papira, imovina koja se daje kao jamstvo
- ◉ porezni obveznik može, uz odgovarajuće jamstvo, uključiti u poreznu osnovicu tijekom pet poreznih razdoblja

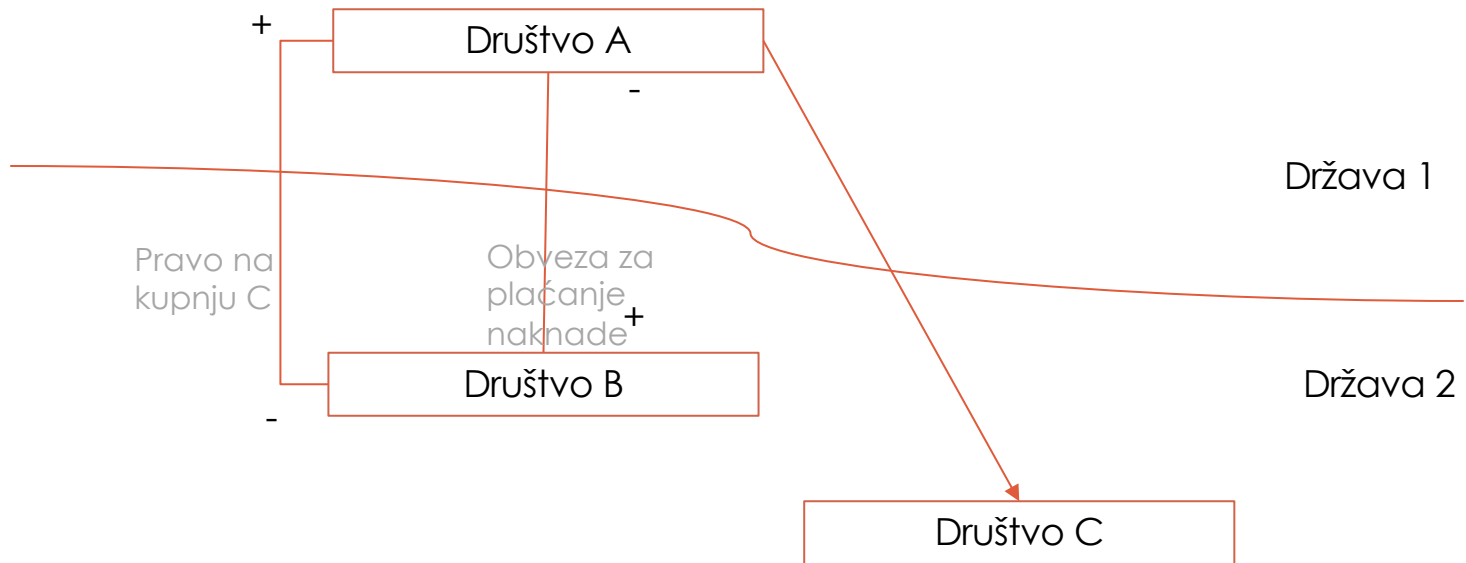
Hibridne neusklađenosti

- ◉ Smatra se da dolazi do hibridne neusklađenost u situacijama kada
 - > plaćanje u okviru financijskog instrumenta dovodi do odbitka bez uključivanja te takvo plaćanje nije uključeno u razumnom roku, a neusklađenost se može pripisati razlikama u definicijama instrumenta ili plaćanja u okviru njega
 - > plaćanje hibridnom subjektu dovodi do odbitka bez uključivanja te je ta neusklađenost rezultat razlika u raspodjeli plaćanja hibridnom subjektu u skladu sa zakonima jurisdikcije poslovnog nastana (osnivanja) ili registracije hibridnog subjekta i jurisdikcije svake osobe s udjelom u tom hibridnom subjektu
 - > plaćanje subjektu s jednom stalnom poslovnom jedinicom ili više njih dovodi do odbitka bez uključivanja te je ta neusklađenost rezultat razlika u raspodjeli plaćanja između sjedišta i stalne poslovne jedinice ili između dviju ili više stalnih poslovnih jedinica istog subjekta u skladu sa zakonima jurisdikcija u kojima subjekt posluje
 - > plaćanje dovodi do odbitka bez uključivanja kao rezultat plaćanja stalnoj poslovnoj jedinici koja nije uzeta u obzir
 - > plaćanje hibridnog subjekta dovodi do odbitka bez uključivanja te je ta neusklađenost rezultat činjenice da, u skladu sa zakonima jurisdikcije primatelja plaćanja, plaćanje nije uzeto u obzir
 - > pretpostavljeno plaćanje između sjedišta i stalne poslovne jedinice ili između dvije ili više stalnih poslovnih jedinica dovodi do odbitka bez uključivanja te je ta neusklađenost rezultat činjenice da, u skladu sa zakonima jurisdikcije primatelja plaćanja, plaćanje nije uzeto u obzir
 - > dolazi do dvostrukog odbitka ili
 - > dolazi do stvaranja strukturiranog aranžmana

Primjer

Primjer

Neusklađenost rezidentnosti

- U slučaju kada je porezni obveznik za porezne svrhe rezident i u nekoj drugoj jurisdikciji i kada se odbitak za plaćanje, troškove ili gubitke poreznog obveznika može odbiti od porezne osnovice i u drugoj jurisdikciji, porezni obveznik može iskazati porezno priznati odbitak samo do iznosa za koji se u drugoj jurisdikciji omogućuje prijeboj drugog odbitka s prihodom koji se dvostruko uključuje
- Ako je druga jurisdikcija država članica, odbitak uskraćuje država za koju se smatra da u njoj porezni obveznik nije rezident u skladu s ugovorom o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja

Global anti-Base Erosion Rules (GloBE)

- ◉ Minimalni porez na dobit
 - > 15%
- ◉ Obveznici
 - > Više od 750 mil. EUR prihoda
- ◉ Izuzeto
 - > iznos dobiti u visini bar 5% vrijednosti DMI i plaća
 - 7,5% u prvih 5 godina

Hvala na pozornosti!